

Türkiye’de İç Denetim Mesleğinin Güncel Durumu: Bir Araştırma*

Burak ÖZDOĞAN** Semra ÖNCÜ***

ÖZ

Etkileri tüm dünyada görülen ve 2000’li yıllara damgasını vuran muhasebe temelli şirket skandalları, zorunlu da olsa yasa düzenleyicilerin ve şirket paydaşlarının farkındalık seviyesinin artmasına yol açmıştır. Bu farkındalık sonucunda, zayıf denetim yapısını yeniden düzenleyerek kaybolan güven ortamını tesis etmek amacıyla, Sarbanes Oxley Yasası 2002 yılında Amerika’da yürürlüğe konmuş ve dünya çapında birçok ülke tarafından benzer yasal çalışmalar gerçekleştirilmiştir.

Tüm bu gelişmeler, işletmelerin kurum içerisinde iç denetim fonksiyonunu yeniden hatırlamalarını ve iç denetim yapısının rol ve sorumluluklarını genişletmelerini sağlamıştır. Bu çalışma ile Türkiye’de faaliyet gösteren iç denetçilere gerçekleştirilen anket sonuçları ışığında iç denetim mesleğinin güncel durumunu ortaya koymak ve gelişim ihtiyacı duyulan alanların tespitini sağlamak amaçlanmıştır. Çalışmada yer alan araştırma bulguları ve değerlendirmeleri ışığında sonuç olarak, işletmenin en önemli güvencelerinden olan iç denetim birimlerinin, işletme içerisinde doğru şekilde yapılandırılması, en az varlığı kadar büyük önem arz ettiği ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: İç Denetim, Denetim, Muhasebe
JEL Sınıflandırması: M42, M40

The Current Position of Internal Auditing Profession in Turkey: A Research

ABSTRACT

Accounting based scandals that left its mark on 2000’s had effected all over the world and even so compulsory, it has increased the awareness level of both stakeholders of corporations and legal regulators. As a result of this awareness, The Sarbanes Oxley Act of 2002 has stimulated many countries on restructuring their own regulations in order to restore the environment of confidence by revising the weak auditing system.

All of those developments were ensured corporations to recall the internal audit function and started the developments on the structure of internal auditing including the role and the responsibilities. The goal of this study is to identify the current position and the necessary development needs of the profession in Turkey by the results of the survey that answered by the internal auditors in Turkey. According to the research findings and discussions in the study, it is stated that ideally structuring the internal audit department is as important as having an internal audit department in a corporation which is the most important assurance of a corporation.

Key Words: Internal Auditing, Auditing, Accounting
JEL Classification: M42, M40

* Bu makale, Arş. Gör. Dr. Burak Özdoğan’ın “İç Denetçilerin Gelişen İç Denetim Uygulamalarına ve Paydaş Beklentilerine Uyumu” adlı doktora tezinden üretilmiştir. Bu tez çalışması Celal Bayar Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Tarafından desteklenmiştir. Proje No: 2013-076

** Yrd. Doç. Dr., Celal Bayar Üniversitesi, İ.İ.B.F., İşletme Bölümü, burak.ozdogan@cbu.edu.tr

*** Prof. Dr., Celal Bayar Üniversitesi, İ.İ.B.F., İşletme Bölümü, semra.oncu@cbu.edu.tr

GİRİŞ

İşletmeler ve kamu otoriteleri, 2000’li yıllarda yaşanan küresel çaplı muhasebe skandallarından ders çıkararak iç denetim birimlerinin şirket ve toplum yararına faaliyet gösterebilmesi ve gerçek anlamda üstlendiği sorumlulukları yerine getirebilmesi için gerekli olan bağımsızlığı iç denetim birimlerine sağlamak adına yeni düzenlemelere gitmişlerdir. İç denetim mesleği kontrol odaklı fonksiyonuna ilaveten iletişim, eğitim ve geliştirme gibi yeni rol ve sorumluluklar üstlenmiştir. İç denetim birimi, üst yönetim ve diğer tüm işletme birimleri ile sürekli ilişki içerisinde bulunarak birçok farklı kaynaktan gelen bilgilerin toplandığı bir nokta olmuştur. Bu buluşma beraberinde iç denetime önemli bir iletişim fonksiyonu yüklemektedir. İç denetim birimi, birimler arası koordinasyon ve üst yönetim ile diğer işletme birimleri arasında hedef ve beklentileri dengeleme açısından önemli bir iletişim fonksiyonuna kavuşmuştur.

İç denetimin genişleyen rol boyutları, iç denetim biriminde çalışan denetim uzmanlarının birçok farklı konuda bilgi sahibi olarak işletme için yüksek değere sahip donanımlı insan kaynakları haline gelmesini ve iç denetim biriminin de önemli bir eğitim alanı olmasını sağlamıştır. İç denetim biriminin sahip olduğu stratejik bilgileri işletmenin amaç ve hedefleri doğrultusunda kullanabilme yeteneği ise iç denetim biriminin, sadece faaliyetlerin kontrolünü üstlenen bir birim değil aynı zamanda mevcut faaliyetlerin gelişmesi yönünde katkı sağlayan, stratejik konularda sunacağı destek ile değer yaratan bir birim haline gelmesine neden olmuştur. Bu çalışma ile Türkiye’de faaliyet gösteren iç denetçilerin, iç denetim birimlerine yüklenen yeni rol ve sorumluluklara yönelik algıları ortaya konmuştur. Çalışma, iç denetçilerin mesleki konumlarını ve bakış açılarını ortaya koyarak mesleğin gelişimine katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

İÇ DENETİM MESLEĞİNE YÜKLENEN YENİ ROL VE SORUMLULUKLARA YÖNELİK LİTERATÜRDEKİ ÇALIŞMALAR

İç denetimin sorumluluk alanı, geleneksel muhasebe ve finansal kontrolün yanı sıra operasyonel kontrol, risk yönetimi ve kurumsal yönetimi de içerecek şekilde genişlemiştir (Arena ve Azzone, 2009). IIA’nın (The Institute of Internal Auditors 107 ülkeden meslek mensuplarına yaptığı anket çalışmasında; iç denetçilerin örgütlerinin karşılaştığı riskleri doğru biçimde tespit edebilmek için yeteneklerini, bilgilerini ve denetim araç ve tekniklerini devamlı olarak geliştirmeleri gerektiği sonucuna varılmıştır. İç denetçilere yönelik yetenek geliştirme programlarının tanımlanması ve önceliğin bu konuya verilmesi, iç denetçilerin örgütlerine daha iyi hizmet etmelerine yardımcı olacağı ve kendi profesyonel uzmanlıklarını arttırabileceği belirtilmiştir (Bailey, 2010).

İç denetim mesleğinin ve iç denetçilerin işletme içi ve işletme dışı paydaşlarıyla olan ilişkileri, beklenti ve rolleri birçok uluslararası çalışmaya konu olmuştur. İç denetimin paydaş beklentileri doğrultusunda değişen rolüne ilişkin farklı çalışmalar yapılmıştır (Cooper vd., 1989; Cooper vd.,1994; Allegrini ve D’Onza, 2003; Tettamonzi, 2003; Paape vd., 2003; Arena ve Azzone, 2007; Roussy, 2013; IIA Fransa, 2005).

Cooper vd. (1989), Hong Kong'da faaliyet gösteren 485 organizasyonda CEO ve iç denetçileri kapsayan bir anket çalışması ile iç denetimin mevcut durumunu ve iç denetçilerin rollerini ortaya koymayı amaçlamıştır. Çalışma ile, CEO'ların büyük çoğunluğunun (%45,6) iç denetimin temel rolünü, iç kontrol sistemine ilişkin bağımsız değerlendirmeler yapmak olarak değerlendirdiği, %21'lik bölümünün ise iç denetimin temel rolünü, örgütün faaliyet etkinliğine ilişkin bağımsız görüş bildirmek olarak gördüğü sonucuna ulaşılmıştır. Aynı çalışmada iç denetçiler ise %94 oranında kendi rollerinin finansal denetim olduğunu belirtmişlerdir.

Yine Cooper vd. (1994) tarafından, Avustralya'da yer alan 687 örgütün CEO ve iç denetim birimi yöneticileri ile bir anket çalışması gerçekleştirilmiştir. %30 oranında geri dönüş sağlanan çalışmaya göre, CEO'lar iç denetimin ağırlıklı rolünün finansal denetim olduğunu düşünürken iç denetçiler kendi rollerinin operasyonel alanlara yönelik danışmanlık olduğunu belirtmiştir.

Arena ve Azzone (2007), 364 İtalyan şirketine bir anket göndermiş ve %63'lük bir geri dönüş oranı ile İtalyan şirketlerinde son finansal krizler ve yasal düzenlemeler sonrasında iç denetimin rolüne ilişkin durumu ortaya koymayı amaçlamışlardır. Çalışmaya göre son beş yılda şirketlerin iç denetim birimi sayılarında, personel sayılarında ve birim büyüklüklerinde anlamlı bir gelişme olduğu tespit edilmiştir. Çalışma sonuçlarına göre, İtalyan firmalarında iç denetim birimleri krizler sonucunda yeniden yapılandırılarak rolleri daha etkin hale getirilmiş ve sorumlulukları artırılmıştır.

Yine literatürde, şirket içi ve şirket dışı paydaşların iç denetim ve iç denetçilerden beklentilerine yönelik olarak yapılmış çalışmalar, ortak beklentileri ve iç denetim birimlerinin beklentileri karşılayabilmek için ihtiyaçlarını ortaya koymayı amaçlayan çalışmalar bulunmaktadır (Cooper ve Craig, 1983; Bou-Raad, 2000 Gramling vd., 2004; Razaee, 2005; E&Y, 2005; IIA Belçika, 2006; Mat Zain vd., 2006; Sarens vd., 2006b).

Bou-Raad (2000), yaptığı çalışma sonucunda, iç denetçilerin işletmenin temel faaliyetlerine ilişkin değerlendirmelere daha fazla dahil olarak yönetimin beklentilerini daha iyi karşılayabileceklerini belirtmiştir. Gramlin vd., ise iç denetim biriminin etkinliğinin ve hizmet kalitesinin, birimin çalışmalarından yararlanan paydaş grubuna bağlı olarak değiştiği sonucuna ulaşmıştır. İç denetim biriminin katkısına ilişkin bir diğer çalışmada ise Mat Zain ve arkadaşları, birimin ihtiyacı olan kaynaklara erişiminin paydaşlara sağlayacağı katkı ile doğru orantılı olduğunu belirtmiştir. Razaee çalışmasında, yaşanan şirket skandalları ve yasal düzenlemeler sonucunda iç denetimden beklentilerin hızla değiştiğini ve özellikle yolsuzlukların tespiti ve önlenmesine ilişkin beklentilerin giderek arttığını vurgulamıştır (Mat Zain vd., 2006).

Sarens vd. (2006b), diğer çalışmaları destekleyen sonuçlara ulaşmış ve esas olarak işletme içi paydaşların iç denetçilerden beklentisinin, iç denetim planlamasını doğrudan etkilediği ve üst yönetimin desteğinin iç denetimin başarısı için kritik öneme sahip olduğu belirtilmiştir.

Ernst&Young tarafından Avustralya ve Yeni Zelanda’da gerçekleştirilen 173 katılımcılı anket çalışması ile kamu ve özel sektördeki iç denetim birimlerinin artan ve değişen beklentilere nasıl karşılık verdiği araştırılmıştır. Katılımcıların %39’u, son 12 ayda iç denetim fonksiyonlarının büyüdüğünü ve %78’i raporlamaların iç denetim komitesi başkanına veya doğrudan CEO’ya yapıldığını belirtmişlerdir (E&Y, 2005).

IIA Belçika şubesi tarafından 80 katılımcı ile gerçekleştirilen anket çalışması sonuçlarına göre ise E&Y çalışmasını destekler biçimde, iç denetim birimi yöneticilerinin %74’ünün doğrudan denetim komitesine raporlama yaptığı tespit edilmiştir. Elde edilen veriler ışığında oluşan görüşe göre ise; “iç denetim birimleri ile denetim komitesi ve yönetim kurulu ilişkilerinin geliştirilmesi gerekmekte ve iç denetçiler, daha kapsamlı danışmanlık faaliyetlerini yerine getirebilecek şekilde bilgi birikimlerini artırmalıdır” yorumu yapılmıştır (IIA Belçika, 2006).

II. TÜRKİYE’DE FAALİYET GÖSTEREN İÇ DENETÇİLERE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

A. Araştırmanın Amacı ve Yöntemi

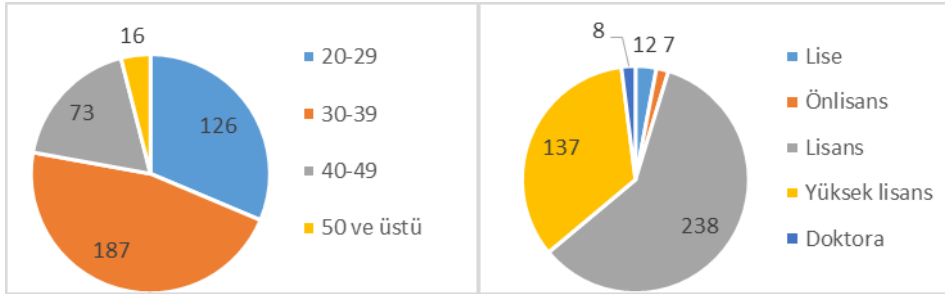
Araştırma ile Türkiye’de faaliyet gösteren iç denetçilerin, iş dünyasındaki güncel dinamikler sonucunda ortaya çıkan güncel rol ve sorumluluklara ilişkin algılarının ortaya konulması amaçlanmaktadır. Araştırmada veri toplama yöntemi olarak anket tekniği kullanılmıştır. Anket, özel sektör şirketlerinde faaliyet gösteren denetim birimi yöneticileri ve iç denetçilere uygulanmıştır. Uygulama için, Türkiye genelinde toplam 1500 iç denetçiden oluşan bir veri tabanı oluşturulmuş ve tek tek aramalar yapılmıştır. CATI yöntemi ile anket formlarının uygulanması sonucunda toplamda 406 meslek mensubunun cevapları alınmış ancak dört adet anket formu eksik yanıtlardan dolayı değerlendirme kapsamına alınmayarak araştırma ile ilgili toplam 402 anket değerlendirilmiştir. Anket formunda yer alan ilgili bölümlere ilişkin Cronbach’s Alpha katsayısı ise 0.72 olarak ölçülmüştür. Bu katsayı, ölçeğin güvenilir olduğunu belirtmektedir. Anket formu 9 bölüm ve toplam 43 sorudan oluşmaktadır. Bu çalışmanın konusu gereği, uygulanan anketin, çalışmayla ilişkili değişkenlerinin yer aldığı altı bölüm inceleme konusu yapılmıştır. İnceleme konusu yapılan bölümler şu şekilde sınıflandırılmıştır:

- İç denetçilerin mesleki beceri ve yetkinliklerine yönelik algıları
- İç denetçilerin, iç denetim birimin finansal destek gereksinimine yönelik algıları
- İç denetçilerin, iç denetim biriminin yetenek geliştirme beklentisine yönelik algıları
- İç denetçilerin raporlama kalitesine ve iletişime yönelik algıları
- İç denetçilerin danışmanlık fonksiyonuna yönelik algıları
- İç denetçilerin standartlara ve sertifikasyonlara uyuma yönelik algıları

B. Araştırma Bulguları ve Değerlendirmeler

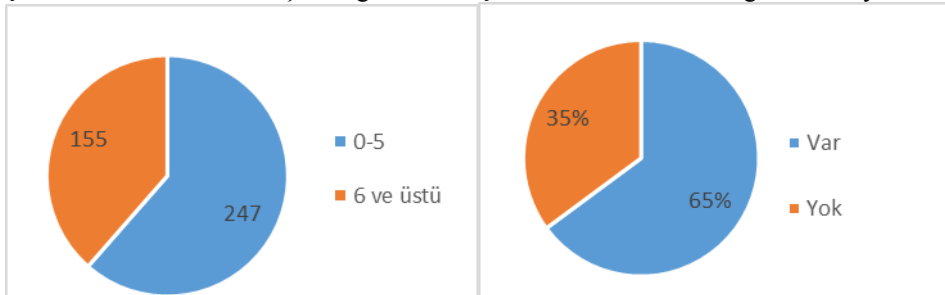
1. Anket Katılımcılarının Genel Özellikleri

Araştırmaya katılan meslek mensuplarının yaş düzeyleri dikkate alındığında, çoğunluğun 20-39 yaş aralığında olduğu görülmektedir. 20-29 ve 30-39 yaş aralığındaki araştırma katılımcıları, toplam katılımcıların %77,86'sını temsil etmektedir.

Şekil 1: Katılımcıların Yaş Aralığı

Şekil 2: Katılımcıların Eğitim Düzeyi

Şekil 3: Katılımcıların Meslekteki Yılları

Şekil 4: Denetim Komitesi Varlığı

Araştırma katılımcılarının eğitim düzeyleri dikkate alındığında, %59,2 gibi yüksek bir oran ile katılımcıların ağırlıklı olarak lisans mezunu oldukları görülmektedir. İç denetçilerin faaliyet gösterdikleri işletmelerin %68,9 gibi önemli bir bölümü halka kapalı olarak faaliyet gösterirken halka açık işletmelerde çalışan meslek mensuplarının oranı %31,1 olarak ölçülmüştür. Ankete katılan meslek mensuplarına yöneltilen “Çalıştığınız işletmede denetim komitesi var mı?” sorusuna “evet” cevabı veren iç denetçilerin oranı %64,9 gibi oldukça yüksek bir paya sahip iken çalıştıkları şirkette denetim komitesi bulunmayan iç denetçilerin oranı %35,1 olarak ölçülmüştür. İç denetçilerin mesleki tecrübelerine ilişkin veriler iki kategoride toplanmıştır. Meslekteki ilk beş yılı içerisinde olduğunu belirten katılımcıların oranı %61,4 olarak ölçülürken beş yıldan fazla süredir meslek mensubu olarak faaliyetlerini sürdüren katılımcıların oranı %38,6 olarak tespit edilmiştir.

2. İç Denetçilerin Mesleki Beceri ve Yetkinliklerine Yönelik Algıları

Türkiye’de iç denetçilerin mesleğe yönelik olarak sahip oldukları beceri ve yetkinliklerine ilişkin algılamalarını ortaya koymak adına hazırlanan bölümde, anket katılımcılarına toplam 6 ifade yöneltilmiştir. Tablo 1’de yer alan bulgular incelendiğinde, Türkiye’de iç denetçilerin yeni kanun ve düzenlemeler hakkında

yeterince bilgi sahibi olduğu görüşüne katılan meslek mensuplarının oranı toplamda %38,5 olarak ölçülürken katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum şeklinde yanıt veren iç denetçilerin oranı %36,1 olarak ölçülmüştür.

Tablo 1: İç Denetçiler Yeni Kanun ve Düzenlemeler Hakkında Yeterince Bilgi Sahibidir

	Frek.	Yüzde	Küm. Yüzde
Kesinlikle katılıyorum	19	4.7	4.7
Katılıyorum	136	33.8	38.5
Ne katılıyorum ne katılmıyorum	102	25.4	63.9
Katılmıyorum	141	35.1	99.0
Kesinlikle katılmıyorum	4	1.0	100.0

Anket uygulamasının birinci bölümünde yer alan tanımlayıcı sorulardan meslek mensuplarının yaş ortalaması dikkate alındığında, Türkiye’de mesleği icra eden temsilcilerin oldukça genç oldukları anlaşılmaktadır. Görece genç ve deneyimsiz meslek mensuplarının, değişime daha hızlı adapte olabilmeye potansiyeline sahip olmaları dolayısı ile mesleği etkileyen kanun ve düzenlemeleri takip etmeleri oldukça önemlidir. Ankete katılan iç denetçilerin yukarıdaki tablodan görüldüğü üzere toplamda %36’lık kesiminin, iç denetçilerin güncel uygulamalar hakkında yeterince bilgi sahibi olmadığı yönünde fikir beyan etmesi, iç denetim mesleğinin Türkiye’de uluslararası seviyeye ulaşması ve paydaş beklentilerine yanıt vermesi için atılması gereken adımlar olduğuna işaret etmektedir.

Çalışmaya katılan iç denetçilerin, paydaşların istek ve ihtiyaçlarına uyum sağlamaya yönelik algılarını ortaya koymayı amaçlayan ifadeye, meslek mensuplarının toplamda %50’si uyum sağlandığını onaylar yönde yanıt verirken aksi görüşte olan iç denetçilerin oranı ise toplamda %23,3 olarak ölçülmüştür.

Tablo 2: İç Denetçiler Günümüz İş Çevresinin İstek ve İhtiyaçlarına Uyum Sağlayabilmektedir

	Frek.	Yüzde	Küm. Yüzde
Kesinlikle katılıyorum	19	4.7	4.7
Katılıyorum	182	45.3	50.0
Ne katılıyorum ne katılmıyorum	107	26.6	76.6
Katılmıyorum	91	22.6	99.3
Kesinlikle katılmıyorum	3	.7	100.0

Faaliyet gösterdiği iç denetim biriminin verimli olduğu ifadesine kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum şeklinde görüş bildiren iç denetçilerin toplam oranı %67,7 olarak ölçülmüştür.

Tablo 3: Çalıştığım İç Denetim Biriminin Yeterince Verimli Olduğunu Düşünüyorum

	Frek.	Yüzde	Küm. Yüzde
Kesinlikle katılıyorum	39	9.7	9.7
Katılıyorum	233	58.0	67.7
Ne katılıyorum ne katılmıyorum	71	17.7	85.3
Katılmıyorum	56	13.9	99.3
Kesinlikle katılmıyorum	3	.7	100.0

Türkiye’de iç denetim birimlerinin risk yönetiminin iyi olduğu önermesine katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum olarak yanıt veren iç denetçilerin toplam oranı Tablo 4’te %58,9 olarak belirtilmiştir. Katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum olarak görüş bildiren meslek mensuplarının toplam oranı ise %17,9 olarak ölçülmüştür.

Tablo 4: İç Denetim Birimleri İşletmeye Yönelik Riskleri İyi Bir Şekilde Yönetmektedir

	Frek.	Yüzde	Küm. Yüzde
Kesinlikle katılıyorum	25	6.2	6.2
Katılıyorum	212	52.7	58.9
Ne katılıyorum ne katılmıyorum	93	23.1	82.1
Katılmıyorum	66	16.4	98.5
Kesinlikle katılmıyorum	6	1.5	100.0

İç denetçilerin, tecrübe yolu ile risk yönetimi yetkinlikleri kazanması mümkünken bu süreci hızlandırmak adına, kurum içerisinde ve dışında alınacak eğitimlerle iş deneyiminin mutlaka desteklenmesi gerekmektedir. Anket çalışması içerisinde katılımcılara yöneltilen eğitime yönelik soru sonucunda Türkiye’deki iç denetçilerin %44’ünün çalıştığı süre boyunca hiçbir eğitim almadığı ortaya konmuştur. Risk yönetimine ilişkin olarak ankette yer alan önemli noktalardan biri de etik ve yolsuzluk ile ilişkili olan risklerin yönetimine dair bulgulardır. Türkiye’deki iç denetçilerin %60’ı etik ve yolsuzluk risklerinin iyi yönetildiğini düşünüyorken çalıştığı kurum içerisinde her yıl etiğe yönelik eğitim alan meslek mensubu oranı sadece %40 olarak ölçülmüştür.

Tablo 5: Yolsuzluk ve Etik ile İlişkili Riskler İç Denetim Birimlerince İyi Yönetilmektedir

	Frek.	Yüzde	Küm. Yüzde
Kesinlikle katılıyorum	24	6.0	6.0
Katılıyorum	217	54.0	60.0
Ne katılıyorum ne katılmıyorum	94	23.4	83.3
Katılmıyorum	63	15.7	99.0
Kesinlikle katılmıyorum	4	1.0	100.0

Tablo 6: Çalıştığınız Kurum İçerisinde Etik Eğitimleri Ne Sıklıkta Verilmektedir?

	Frek.	Yüzde	Küm. Yüzde
İşe alım sırasında	68	16.9	16.9
Yıllık olarak	160	39.8	56.7
Birkaç yılda bir	50	12.4	69.2
Hiç almıyorum	124	30.8	100.0

Veri gizliliği ve güvenliğine ilişkin riskleri izlemede iç denetim biriminin katkısının çok önemli olduğu yönündeki ifadeye, katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum şeklinde görüş bildiren meslek mensuplarının oranı %78,8 olarak ölçülmüştür. Bu ifadeye katılmıyorum şeklinde görüş bildiren iç denetçilerin toplam oranı %8,2 olarak Tablo 7’de görülmektedir.

Tablo 71: Veri Gizliliği ve Güvenliğine İlişkin Riskleri İzlemede İç Denetim Biriminin Çok Önemli Katkıları Vardır

	Frek.	Yüzde	Küm. Yüzde
Kesinlikle katılıyorum	44	10.9	10.9
Katılıyorum	273	67.9	78.8
Ne katılıyorum ne katılmıyorum	52	12.9	91.8
Katılmıyorum	31	7.7	99.5
Kesinlikle katılmıyorum	2	.5	100.0

3. İç Denetçilerin, İç Denetim Birimin Finansal Destek Gereklerine Yönelik Algıları

Türkiye’de iç denetim biriminin fon gereksinimlerine yönelik olarak durumun tespiti ve iç denetim birimi çalışanlarının beklentilerinin karşılanma düzeyini ortaya koymayı amaçlayan bu bölümde iki önerme ile anket çalışmasına katılan meslek mensuplarının yanıtları alınmıştır. Tablo 8’de detaylı bulguları paylaşılan Türkiye’de iç denetim fonksiyonuna ayrılan fonların yeterliliği ile ilgili ifadeye katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum olarak görüş bildiren iç denetçilerin oranı %47,7 ile katılanların toplamından yüksek olarak ölçülmüştür.

Tablo 8: İşletmeler, İç Denetime İhtiyacı Olan Maddi Kaynağı Yeterince Ayırmaktadır

	Frek.	Yüzde	Küm. Yüzde
Kesinlikle katılıyorum	30	7.5	7.5
Katılıyorum	109	27.1	34.6
Ne katılıyorum ne katılmıyorum	71	17.7	52.2
Katılmıyorum	177	44.0	96.3
Kesinlikle katılmıyorum	15	3.7	100.0

Bir önceki ifadeye yönelik olarak elde edilen bulgularla örtüşür şekilde, iç denetim biriminin sorumluluklarını yerine getirebilmesi için işletmelerin yeterli finansal desteği gösterdiğine yönelik ifadeye toplam katılım oranı %35,6 olarak ölçülürken aksi görüşte olan meslek mensuplarının toplam oranı %44,7 olarak ölçülmüştür.

Tablo 92: İşletmeler, İç Denetim Birimini Sorumluluklarını Yerine Getirebilmesi için Finansal Açıdan Yeterince Desteklemektedir

	Frek.	Yüzde	Küm. Yüzde
Kesinlikle katılıyorum	16	4.0	4.0
Katılıyorum	127	31.6	35.6
Ne katılıyorum ne katılmıyorum	79	19.7	55.2
Katılmıyorum	165	41.0	96.3
Kesinlikle katılmıyorum	15	3.7	100.0

4. İç Denetçilerin, İç Denetim Biriminin Yetenek Geliştirme Beklentisine Yönelik Algıları

Bu bölümde, ankete katılan iç denetçilere, iç denetim biriminin yetenek gelişimine katkısına yönelik algılamalarını ortaya koymak amacıyla ifadeler yöneltilmiştir. Bulgular bütünü itibarıyla değerlendirildiğinde, iç denetim mesleği mensuplarının, iç denetim biriminin yeteneklerini geliştirdiğine ve gelecekteki yöneticilik pozisyonlarına hazırladığına yönelik bakış açısına sahip oldukları anlaşılmaktadır. Bölüme ilişkin bulgular daha detaylı incelendiğinde, “İç denetim birimin görevlerinden biri de örgüt içerisindeki liderlik pozisyonları için yetenek geliştirmektir” ifadesine kesinlikle katılıyorum diyenlerin oranı Tablo 10’da %10,9 olarak ölçülmekte, katılıyorum şeklinde görüş belirtenler ise %61,9 olarak ölçülmektedir. Bu ifadeye katılmayanların toplam oranı ise %15,4 seviyesinde kalmıştır.

Tablo 10: İşletmelerde İç Denetim Biriminin Görevlerinden Biri de Örgüt İçerisindeki Liderlik Pozisyonları İçin Yetenekleri Geliştirmektedir

	Frek.	Yüzde	Küm.Yüzde
Kesinlikle katılıyorum	44	10.9	10.9
Katılıyorum	249	61.9	72.9
Ne katılıyorum ne katılmıyorum	47	11.7	84.6
Katılmıyorum	59	14.7	99.3
Kesinlikle katılmıyorum	3	.7	100.0

İç denetim biriminin şirkette yer alan tecrübeli çalışanlar için emeklilik öncesi son durak olarak görüldüğü yönündeki ifadeye toplam katılım oranı %19,4 seviyesinde kalırken ifadeye katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum şeklinde görüş bildiren iç denetçilerin toplam oranı %73,9 gibi oldukça yüksek olarak ölçülmüştür.

Tablo 3: İç Denetim Birimi Şirketteki Tecrübeli Çalışanlar için Emeklilik Öncesi Son Duraktır

	Frek.	Yüzde	Küm. Yüzde
Kesinlikle katılıyorum	17	4.2	4.2
Katılıyorum	61	15.2	19.4
Ne katılıyorum ne katılmıyorum	27	6.7	26.1
Katılmıyorum	179	44.5	70.6
Kesinlikle katılmıyorum	118	29.4	100.0

İç denetim biriminde üst düzey pozisyonlar için tecrübe kazanıyorum ifadesine toplam katılım oranı Tablo 12’de görüldüğü üzere %83,1 olarak ölçülürken katılmıyorum şeklinde görüş bildiren iç denetçilerin oranı %7 seviyesinde kalmıştır. Yetenek gelişimi ve terfi bakımından yukarıda bulguları ortaya konan yüksek beklenti algısı, Türkiye’de iç denetim birimlerinin işletme içerisinde yükselme ve tecrübe kazanma açısından oldukça önemli bir basamak olarak görüldüğünü göstermektedir.

Tablo 12: İç Denetim Biriminde Üst Düzey Pozisyonlar için Tecrübe Kazanıyorum

	Frek.	Yüzde	Küm. Yüzde
Kesinlikle katılıyorum	49	12.2	12.2
Katılıyorum	285	70.9	83.1
Ne katılıyorum ne katılmıyorum	40	10.0	93.0
Katılmıyorum	28	7.0	100.0

5. İç Denetçilerin Raporlama Kalitesine ve İletişime Yönelik Algıları

Türkiye’de faaliyet gösteren iç denetçilerin raporlama kalitesine ve bağlı buldukları yöneticileri ile olan iletişimlerine yönelik algılamalarını ortaya koymayı amaçlayan bu bölümde üç ifade bulunmaktadır. Genel itibarıyla bulgular değerlendirildiğinde, Türkiye’de iç denetçilerin raporlama kalitesinin seviyesinin yüksek olduğuna ilişkin görüş beyan ettikleri tespit edilmiştir. Benzer şekilde üst yöneticiler ile iletişimin üst seviyede olduğu şeklinde görüş ağır basmaktadır.

Bulgular detaylı incelendiğinde, iç denetim biriminin hazırladığı raporların açık, anlaşılır ve bilgilendirici olduğu yönünde görüş bildiren iç denetçilerin toplam oranı %92,8 gibi oldukça yüksek olarak ölçülmüştür.

İç denetim biriminin hazırladığı raporların zamanlılığına yönelik olarak yöneltilecek ifadeye, meslek mensuplarının toplamda %92,8’inin katıldığı tespit

edilmiştir. Raporlamanın zamanlı olmadığı şeklinde görüş bildiren iç denetçilerin oranı ise %1,9 seviyesinde kalmıştır. İç denetçilerin bağlı oldukları üst departmanlar ve yöneticilerle iletişimlerinin sürekli olduğuna yönelik ifadeye ankete katılan meslek mensuplarının toplamda %92 gibi önemli bir kısmı katıldığını belirtirken katılmayanların oranı %2,5 seviyesinde kalmıştır.

Tablo 13: İç Denetim Birimi Bağılı Bulunduğu Üst Departmanlarla ve Yöneticilerle Sürekli İletişim Halindedir

	Frek.	Yüzde	Küm. Yüzde
Kesinlikle katılıyorum	68	16.9	16.9
Katılıyorum	302	75.1	92.0
Ne katılıyorum ne katılmıyorum	22	5.5	97.5
Katılmıyorum	8	2.0	99.5
Kesinlikle katılmıyorum	2	.5	100.0

Bu bölümde yer almasının daha derin bir bakış açısı sunacağı düşünülen, anket katılımcılarının faaliyet gösterdikleri iç denetim biriminin raporlamayı hangi birime yaptığına yönelik soruya, katılımcıların %61,4’ü yönetim kurulu yanıtını verirken %30,3 ile denetim komitesi ikinci sırada yer almaktadır. Türkiye’de henüz tüm işletmelerde denetim komitesi bulunmamasından dolayı yönetim kuruluna yapılan raporlamaların oranı yüksek çıkması beklenen bir durumdur.

6. İç Denetçilerin Danışmanlık Fonksiyonuna Yönelik Algıları

Bulgular genel itibarıyla değerlendirildiğinde iç denetçilerin denetim rolünün yanı sıra danışmanlığa ilişkin de rollerinin bulunduğu algısında oldukları görülmektedir. Detaylı bulgular incelendiğinde, iç denetim birimi ve iç denetçilerin, işletme yöneticileri için bir danışmanlık kaynağı olduğu ifadesine katıldığını belirten meslek mensuplarının toplam oranı %83,3 olarak ölçülmüştür.

Tablo 14: İşletme Yöneticileri için İç Denetim Birimi ve İç Denetçiler Bir Danışmanlık Kaynağıdır

	Frek.	Yüzde	Küm. Yüzde
Kesinlikle katılıyorum	54	13.4	13.4
Katılıyorum	281	69.9	83.3
Ne katılıyorum ne katılmıyorum	34	8.5	91.8
Katılmıyorum	33	8.2	100.0

“İç denetçiler, işletmede kurumsal yönetimin sağlanmasına önemli katkı sağlar” ifadesine katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum şeklinde görüş bildiren iç denetçilerin toplam oranı %91,5 olarak ölçülmüştür.

Tablo 15: İç Denetçiler, İşletmede Kurumsal Yönetimin Sağlanmasına Önemli Katkı Sağlar

	Frek.	Yüzde	Küm. Yüzde
Kesinlikle katılıyorum	48	11.9	11.9
Katılıyorum	320	79.6	91.5
Ne katılıyorum ne katılmıyorum	25	6.2	97.8
Katılmıyorum	9	2.2	100.0

İç denetim biriminin standart denetim raporları sunmasının yeterli olmadığı ve stratejik konularla ilgili görüşlerini de bildirmesi gerektiği yönündeki

ifadeye katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum şeklinde görüş bildiren meslek mensuplarının oranı Tablo 16'da toplamda % 88,3 olarak görülmektedir. İfadeye katılmayan iç denetçilerin oranı ise toplamda %11,7 olarak yer bulmuştur.

Tablo 164: İç Denetim Biriminin Standart Denetim Raporları Sunması Yeterli Değildir, Stratejik Konularla İlgili Görüşlerini de Bildirmelidir

	Frek.	Yüzde	Küm. Yüzde
Kesinlikle katılıyorum	63	15.7	15.7
Katılıyorum	292	72.6	88.3
Ne katılıyorum ne katılmıyorum	35	8.7	97.0
Katılmıyorum	12	3.0	100.0

Çalışmanın literatür bölümündeki yayınlara dikkat edilecek olursa, 80'li ve 90'lı yıllarda gerçekleştirilen çalışmalarda iç denetim biriminin ağırlıklı olarak güvence faaliyetlerine ve finansal denetime odaklanması beklenirken 2000'li yıllara gelindiğinde bu beklenti yerini danışmanlık beklentisine bırakmıştır. Üst yönetim için çok değerli olan bu bütüncül bakış açısının salt denetim faaliyetlerinde değil, işletmeyi etkileyecek stratejik kararlarda da görüş ve önerilerini belirtmek suretiyle kullanmaları gerekmektedir.

7. İç Denetçilerin Standartlara ve Sertifikasyonlara Uyumluluğuna Yönelik Algıları

İç denetçilerin, Uluslararası İç Denetçiler Enstitüsü tarafından yayımlanan Mesleki Uygulama Çerçevesi içerisindeki iç denetim standartlarına uyumuna ve Türkiye İç Denetçiler Enstitüsü tarafından da yapılan sınavlar sonucunda verilen iç denetim sertifikalarına sahiplik seviyesine yönelik ifadeler anket formu içerisinde yer almıştır.

İç denetçi olarak, iç denetim uygulamalarını yöneten profesyonel standartlar olduğunun farkındayım” ifadesini desteklediğini belirten iç denetçilerin toplam oranı %91,3 gibi oldukça yüksek bir seviyede ölçülmüştür. Bir diğer önermeye yönelik olarak, Uluslararası İç Denetim Standartları'na hakim olduğunu belirten iç denetçilerin toplam oranı %80,8 olarak ölçülmüşken aksi yönde görüş bildiren iç denetçilerin oranı %19,2 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 17: İç Denetçi Olarak, İç Denetim Uygulamalarını Yöneten Profesyonel Standartlar Olduğunun Farkındayım

	Frek.	Yüzde	Küm. Yüzde
Kesinlikle katılıyorum	100	24.9	24.9
Katılıyorum	267	66.4	91.3
Ne katılıyorum ne katılmıyorum	17	4.2	95.5
Katılmıyorum	17	4.2	99.8
Kesinlikle katılmıyorum	1	.2	100.0

Tablo 18: İç Denetçi Olarak, Uluslararası İç Denetim Standartları'na Hakimim

	Frek.	Yüzde	Küm. Yüzde
Kesinlikle katılıyorum	82	20.4	20.4
Katılıyorum	243	60.4	80.8
Ne katılıyorum ne katılmıyorum	43	10.7	91.5
Katılmıyorum	34	8.5	100.0

İç denetim standartlarındaki değişiklikleri güncel olarak takip etmekteyim ifadesine katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum şeklinde görüş bildiren iç denetçilerin toplam oranı Tablo 19’da %74,6 olarak ölçülmüştür. Katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum olarak görüş bildiren meslek mensuplarının toplam oranı ise, %9,2 olarak bulgular arasında yer almıştır.

Tablo 195: Standartlardaki Değişiklikleri Güncel Olarak Takip Etmekteyim

	Frek.	Yüzde	Küm. Yüzde
Kesinlikle katılıyorum	83	20.6	20.6
Katılıyorum	217	54.0	74.6
Ne katılıyorum ne katılmıyorum	65	16.2	90.8
Katılmıyorum	37	9.2	100.0

Faaliyet gösterdikleri işletmede iç denetim faaliyetlerinin standartlarla tam uyumlu olarak gerçekleştirildiği ifadesine katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum şeklinde görüş bildiren iç denetçilerin toplam oranı Tablo 20’de %74,4 olarak ölçülmüştür. Aynı ifadeye katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum şeklinde yanıt veren iç denetçilerin toplam oranı ise %12,4 olarak ölçülmüştür.

Tablo 20: İşletmemizde İç Denetim Faaliyetleri Uluslararası İç Denetim Standartlarıyla Tam Uyumlu Olarak Gerçekleştirilmektedir

	Frek.	Yüzde	Küm. Yüzde
Kesinlikle katılıyorum	72	17.9	17.9
Katılıyorum	227	56.5	74.4
Ne katılıyorum ne katılmıyorum	53	13.2	87.6
Katılmıyorum	47	11.7	99.3
Kesinlikle katılmıyorum	3	.7	100.0

Uluslararası İç Denetçiler Enstitüsü veya TİDE üyeliğine ilişkin sorudan elde edilen bulgulara göre ankete katılan iç denetçilerin %55’i, iki meslek örgütüne de üye olmadığını belirtmiştir. Üye olan katılımcıların çoğunluğunu oluşturan %27,1’lik pay sahibi iç denetçilerin ise üyeliklerinin ilk 5 yılı içerisinde oldukları tespit edilmiştir.

Ankete katılan iç denetçilerin sahip oldukları sertifikalara ilişkin soruya alınan yanıtlardan, iç denetçilerin %53,5’inin mesleğe özgü sertifikalardan herhangi birine sahip olmadığını göstermektedir. En çok sahip olunan sertifika ise %39,3 ile CIA (Certified Internal Auditor) olduğu anket bulgularından anlaşılmaktadır.

Anketin eğitime yönelik bulgularına yakından bakıldığında, son üç yıl içerisinde iç denetçi olarak çalışırken resmi eğitim alan iç denetçileri oranı %56,2 olarak ölçülürken iç denetçi olarak çalışmakta olup son üç yıl içerisinde hiçbir eğitim almadığını belirten iç denetçilerin oranı %43,7 olarak katılımcıların verdikleri yanıtlar ışığında ortaya çıkmıştır.

Anket katılımcılarına yöneltilen, “Kurumunuzun iç denetim için yayımlanan uluslararası standartlar ile uyumunu nasıl değerlendiriyorsunuz?” sorusuna verdikleri yanıtlar ışığında elde edilen bulgulara göre, iç denetçilerin %45’i standartlara tam uyumlu kurumlarda çalıştıklarını belirtirken %29,1’i kısmen uyumlu, %10,9’u ise uyumlu olmadığını belirtmişlerdir. Kurumunun iç

denetim standartlarına uyumu hakkında bilgisi olmadığını belirten iç denetim mesleği mensubu oranı ise %14,9 gibi yüksek bir pay ile bulgular arasında yer almıştır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Çalışmada yer alan araştırma bulguları ve değerlendirmeleri ışığında sonuç olarak, işletmenin en önemli güvencelerinden olan iç denetim birimlerinin, işletme içerisinde doğru şekilde yapılandırılması, en az varlığı kadar büyük önem arz etmektedir. Birimin, işletmenin faaliyetlerinin kapsamı, niteliği ve işletmenin diğer fonksiyonlarının özelliklerine göre tasarlanması gerekmektedir.

İç denetim fonksiyonunun işletme içerisinde doğru şekilde oluşturulması ve ihtiyaç duyduğu çalışma alanının sağlanması, birimin var olan yeteneklerinin ortaya çıkması ve kuruma katma değer yaratmasını sağlayacaktır. Araştırma sonucunda da görülmektedir ki, meslek mensuplarının aldıkları profesyonel eğitim sayısı ve seviyesi yeterli değildir. İç denetçilerin hem kurum içi hem de kurum dışından eğitimler ve diğer mesleki çalışmalar yoluyla güncel uygulamaları yakından takip etmeleri ve mesleki bilgilerini üst seviyeye taşımaları gerekmektedir.

İç denetim mesleği mensuplarının, raporlama kalitesi ve stratejik danışmanlık gibi konularda kendilerini yeterli ve hazır görmeleri önemlidir. Ancak bu iradenin üst düzey mesleki bilgi birikimi ve bunun göstergelerinden biri olan sertifikasyon ile desteklenmesi gerekmektedir. Anket sonuçları, sertifikalaşma ve eğitim oranlarının yeterli seviyede olmadığına işaret etmektedir. İç denetim mesleğinin İç denetçi olabilmek için herhangi bir özel eğitim, staj veya sertifikanın zorunlu olmaması, mesleğin uygulanma biçimlerinde farklılıklar ortaya çıkmasına yol açmaktadır. TİDE'nin, bu noktada bir çatı kuruluş rolü üstlenerek düzenleyici kurumlarla çalışmalar yapması ve ilgili çalışmaları yasal bir zemine oturtması sonucunda, mesleki kalitenin artırılmasına önemli katkıları bulunabilecektir. Böyle bir girişim sonucunda iç denetçilerin, uluslararası standartlara paralel olarak faaliyet göstermeleri mümkün hale gelebilecektir.

KAYNAKÇA

- Al-Twaijry A.A.M., Brierley J.A., Gwilliam D.R. (2003), The Development of Internal Audit in Saudi Arabia: An Institutional Theory Perspective, *Critical Perspectives on Accounting*, Vol.14, s.507-531.
- Arena M., Azzone G. (2007), Internal Audit Departments: Adoption and Characteristics in Italian Companies, *International Journal of Auditing*, Vol.11, No.2, s.94-114.
- Arena M., Azzone G. (2009), Identifying Organisational Drivers of Internal Audit Effectiveness, *International Journal of Auditing*, Vol.13, s.43-60.,
- Asare K.S., Cunningham A.L., Wright A. (2007), The Sarbanes Oxley Act: Legal Implications and Research Opportunities, *Research in Accounting Regulation*, Vol.19, s.81-105.
- Bailey A.J. (2010), *Core Competencies for Today's Internal Auditor-Report II, The IIA's Global Internal Audit Survey: A Component of CBOK Study*, The Institute of Internal Auditors Research Foundation, Florida.
- Bou-Raad G. (2000), Internal Auditors and a Value-Added Approach: The New Business Regime, *Managerial Audit Journal*, Vol.15, No.4, s.182-186.
- Burnaby A.P., Hass S. (2011), Internal Auditing in the Americas, *Managerial Auditing Journal*, Vol.26/8, s.734-756.

- Burnaby P.A., Abdolmohammadi M., Hass S., Sarens G., Allegrini M. (2009), Usage of Internal Auditing Standards by Companies in the United States and Select European Countries, *Managerial Auditing Journal*, Vol.24/9, s.835-859.
- Carpenter, T. D., Fennema, M. G., Fretwell, P. Z., & Hillison W. (2004), A Changing Corporate Culture, *Journal of Accountancy*, 197 (3), 57-63.
- Cohen A., Sayag G. (2010), The Effectiveness of Internal Auditing: An Empirical Examination of its Determinants in Israeli Organisations, *Australian Accounting Review*, Vol.20/3, s.296-307.
- Cohen J., Krishnamoorthy G., Wright A. (2010), Corporate Governance in the Post Sarbanes Oxley Era: Auditors Experiences, *Contemporary Accounting Research*, Vol.27/3, s.751-786.
- Cooper B.J., Craig J. (1983), *A Profile of Internal Audit in Australia*, Royal Melbourne Institute of Technology, Melbourne.
- Cooper B.J., Leung P., Mathews C (1994), Internal Audit: An Australian Profile, *Managerial Auditing Journal*, Vol.3, s.13-9.
- Cooper B.J., Leung P., Chau G. (1989), *A Survey of Internal Auditing in Hong Kong*, Department of Accountancy, Hong Kong Polytechnic, Hong Kong.
- Dittenhofer M. (2001), Internal Auditing Effectiveness: An Expansion of Present Methods, *Managerial Auditing Journal*, Vol.16, Iss.8, s.443-450.
- E&Y (2005), *Trends in Australian and New Zealand Auditing*, Ernst&Young, Sydney.
- Elson R., Lynn M. (2008), The Impact and Effect of the Sarbanes Oxley Act on the Internal Audit Profession: Chief Audit Executives' Perspectives, *Academy of Accounting&Financial Studies Journal*, January, Vol.1, s.59-65.
- Fadzil H.F., Haran H., Jantan M. (2005), Internal Auditing Practices and Internal Control System, *Managerial Auditing Journal*, Vol.20/8-9, s.844-867.
- Gramling A.A., Maletta M.J., Schneider A., Church B.K. (2004), The Role of the Internal Audit Function in Corporate Governance: A Synthesis of the Extant Internal Auditing Literature and Directions for Future Research, *Journal of Accounting Literature*, Vol.23, s.194-244.
- Gray L.G. (2004), Exploring the Effects of the Sarbanes-Oxley Act on Internal Auditors, Research Paper, *Symposium on Auditing Problems*, University of Kansas.
- IIA Belçika (2006), *Internal Audit in Belgium: The Shaping of Internal Audit Today and the Future Expectations-Survey Results*, The Institute of Internal Auditors Belgium, www.iiabel.be, Erişim Tarihi: 20.10.2013.
- Krell E. (2005), Is Sarbanes-Oxley Compromising Internal Audit?, *Business Finance*, August, s.18-24.
- Leung P., Cooper B.J. (2009), Internal Audit-An Asia Pasific Profile and the Level of Compliance with Internal Auditing Standards, *Managerial Auditing Journal*, Vol.24/9, s.883-898.
- Mat Zam M., Subramaniam N., Steward J. (2006), International Auditors Assessment of their Contribution to Financial Statement Audits: The Relation with Audit Committee and Internal Audit Function Characteristics, *International Journal of Auditing*, Vol.10, No.1, s.1-18.
- Nagy A.L., Cenko W.J. (2007), Internal Audit Professionalism and Section 404 Compliance: The View of Chief Audit Executives from Northeast Ohio, *International Journal of Auditing*, Vol.11, s.41-49.
- Paape L., Chefe J., Snoep P. (2003), The Relationship between the Internal Audit Function and Corporate Governance in the EU – A Survey, *International Journal of Auditing*, Vol.7, s.247-262.
- Razae Z. (2005), Causes, Consequences, and Deterrence of Financial Statement Fraud, *Critical Perspectives on Accounting*, Vol.16, s.277-298.
- Roth J., Espersen D. (2003), *Internal Audit's Role in Corporate Governance: Sarbanes-Oxley Compliance*, The Institute of Internal Auditors, Altamonte Springs, FL.
- Sarens G., Beelde De I. (2006b), The Relationship Between Internal Audit and Senior Management: A Qualitative Analysis of Expectations and Perceptions, *International Journal of Accounting*, Vol.10, s.219-241.

- Sarens G., De Beelde I. (2006a), Internal Auditors Perception About their Role in the Risk Management: A Comparison between US and Belgian Companies, *Managerial Auditing Journal*, Vol.21/1, s.63-80.
- Tettamonzı P. (2003), *Internal Auditing: Evoluzione Storica, Stato Dell'arte e Tendenze di Sviluppo: Italia e Regno Unito a Confronto*, Eagea, Milano.
- Zhang Y., Zhou N. (2007), Audit Committee Quality, Auditor Independence and Internal Control Weaknesses, *Journal of Accounting and Public Policy*, Vol.26, s.300-327.

SUMMARY

The purpose of this study is to determine the current status and practices, and to identify the necessary skills and competencies required for the profession of internal audit in Turkey. A questionnaire was designed and conducted by using CATI (Computer Assisted Telephone Interview) method on a sample of 402 internal auditors from private sector companies that are located in Turkey. According to the data acquired from auditors' responses, 77,86% of the respondents are aged between 20-39, and 61,4% of the respondents have less than five years of experience in the profession. Additionally, 64,9% of the respondents are working in a company which has audit committee in the organizational structure.

Survey results indicate that 36% of respondents believe that internal auditors in Turkey don't have adequate up-to-date information on new regulations that affect the profession. Moreover, only 58,9% of respondents feel themselves comfortable about managing the risks properly while 44% of respondents indicate that they haven't taken any vocational training related to internal auditing, ethics and risk management. A significant number of respondents disagreed with the following statement; "Internal Audit Department is financially well-supported with enough funds in order to be able to fulfill its responsibilities". According to the survey findings, 72,9% of the internal auditors believe that internal audit department contributes to the development and recruitment of talent for future leadership positions within the organization.

According to the research findings and discussions in the study, it is suggested that training opportunities for internal auditors should be increased and enhanced via both on-the-job trainings provided by the company itself and through off-the-job trainings provided by external professional organizations. Internal auditors' confidence in their perceived ability to support top level management with key reports and strategy consulting is noteworthy, yet this confidence needs to be further supported by official certifications and experience in the profession which may be currently at relatively low levels according to the survey findings.